Voorzitter,

Bij het aantreden van dit nieuwe college sprak de fractie van PvdA-GroenLinks haar grote zorgen uit over de grootse, financieel niet onderbouwde plannen die dit college toen aankondigde.
Een energieopwekkende, zichzelf betalend geluidsscherm (die toch 11 miljoen Euro zou kosten). Maar ook de verplaatsing van het gemeentehuis, Muzeval én het Rythovius naar één locatie. Drie dingen waar niemand om heeft gevraagd. Wij noemden ze toen “de grote projecten”. En hoe dat allemaal te betalen? Daar was in geen wegen of velden ook maar íets over te horen. In onze bijdrage spraken we toen over een college dat denkt te leven als de Zonnekoning met het credo: Na ons de zondvloed. Mede daarom hebben we toen tegen dit college gestemd met de toezegging dat we natuurlijk constructief oppositie zouden voeren.

Vandaag en donderdag bespreken we de voorgestelde begroting voor 2023 tot 2026. Daarin zou dan voor al die mooie plannen en beloften de financiële onderbouwing in staan, zou je verwachten. Maar het college komt niet verder dan budget vrij maken voor wat studies.
Ons vermoeden van begin dit jaar blijkt tot onze grote schrik en verbazing waarheid te zijn. De financiële horizon van dit college reikt tot het eind van deze regeerperiode en heeft dan al haar geld opgemaakt. Deze getallen maken onverbloemd -zonder enig blikken of blozen- duidelijk dat aan het eind, in 2026 de hele pot is verteerd! Wat er dan gebeurt mag god eten.

Deze begroting start dit jaar met 10,5 miljoen in de reserve en eindigt in het verkiezingsjaar met -let op!- nog maar 200.000 euro vrij besteedpaar in de pot. (Voor de rekenaars: de kleine 5 miljoen op pagina 146 minus de afgeronde 4,8 miljoen op pagina 93). En wat exploitatiekosten betreft toucheert dit college in 2026 een bedrag van NEGATIEF 1,5 miljoen. Kortom, dan is de gemeente met dank aan ESA en de VVD zo goed als failliet. Ik kom hier later op terug.

Het afgelopen jaar staat de wereld letterlijk en figuurlijk in brand. De gasprijzen gaan omhoog, de energiekosten rijzen de pan uit en de inflatie slaat in ernstige maten toe. Vriend en vijand is het er over eens dat er een recessie voor de deur staat. De regering treft noodmaatregelen en veel gemeenten bieden al financiële hulp aan. Mensen met een kleine beurs komen deze winter letterlijk in de kou te komen staan. Al onze verenigingen, sportclubs en dorpshuizen treffen noodmaatregen. Het licht gaat uit, de verwarming omlaag en douchen doe je thuis maar. PvdA-GroenLinks stelt met grote verbazing vast dat in alle stukken bij deze begroting nérgens, maar dan ook helemaal nergens wordt gesproken over de huidige, zeer ernstige, financiële situatie en wat het gemeentebestuur gaat doen om die mensen en organisaties te ondersteunen. Ook wat dat betreft weerspiegelt deze begroting op geen enkele wijze de huidige financiële situaties van de inwoners van onze gemeente.

Met de verkiezingen in maart 2026 loopt de termijn van dit college af. Volgens dit begrotingsvoorstel is de pot dan op enkele grijpstuivers na leeg. Voorzitter, dat is ronduit onbehoorlijk bestuur! Ieder college dat -zonder boe of bah- met zulke cijfers komt is geen knip voor de neus waard. Nergens in de stukken lezen we ook maar iets over die financiële eindstand in 2026. Hoe ziet het college dit voor zich? Als onderdeel van goed, gezond, toekomstbestendig beleid hanteerde de gemeente Eersel de zogenaamde 4/8 regel. Die moest ervoor zorgen dat zittende colleges géén lege pot achter laten voor nieuwe colleges. En wat doet dit college? Het schaft de 4/8 regel af zodat het schone sier kan maken met grote beloftes en uitgaven. Losgeslagen van enige constructieve toekomstvisie. Wie dan regeert

die dan maar ziet. Als kinderen op een schoolreisje naar Toverland. ‘s-Morgen krijg je een snoepzak mee van je ouders en ’s avonds is die helemaal leeg geknabbeld. Dat is overigens ook logisch want zo’n snoepreisje duurt ook maar een dag.

Ik kom tot een afronding maar eerst nog even een reality check voor dit college. De grote projecten: gemeentehuis, Muzeval, Rythovius en geluidsscherm. Wat blijft er over van die beloften? Ik neem aan dat die met deze begroting van de baan zijn?

Voorzitter, natuurlijk staat de gemeente voor belangrijke uitgaven de komende periode; onderwerpen waar ook PvdA-GroenLinks het belang van inziet zoals de herbestemming van de kern van Steensel, Bos en Boom, invalidetoilet op de Markt in Eersel en de dorpsondersteuners.
Wij voeren graag constructieve oppositie maar wij hebben fundamentele bezwaren tegen een begroting die helemaal niets overlaat voor de toekomst van onze gemeente. Besturen is vooruitzien en voor PvdA-GroenLinks gaat dat véél verder dan 2026. Eersel moet ook in de toekomst een stabiele, betrouwbare, degelijke financiële positie hebben en daar moeten wij, ook nu, rekening mee houden. Daarnaast gaat deze coalitie volledig voorbij aan de huidige financiële noodsituatie. De wereld ziet er anders uit dan een klein jaar gelden. Bijzondere omstandigheden vragen om bijzondere maatregelen.

Wil dit college kunnen rekenen op de steun van PvdA-GroenLinks dan moet er nu écht op de rem worden getrapt. Uitgaven zullen helaas in de ijskast moeten, vooruitgeschoven of geschrapt. Geen studies naar ‘de grote projecten’. Daarvoor is geen geld, geen aanleiding en ook nog eens geen personeel. In deze begroting moeten onder andere concrete financiële hulp worden opgenomen ten aanzien van de inwoners, verenigingen, clubs en dorpshuizen die te kampen krijgen met stijgende energieprijzen en inflatie. Het moet om de mensen gaan. Daarnaast moet de 4/8 regeling in stand blijven. Het is écht van een andere wereld als je denkt de hele pot te kunnen verteren en je opvolgers een lege beurs na te laten. Het besturen van een gemeente is geen schoolreisje.

Fractie PvdA-GroenLinks
1 november 2022